

Upravni sud Republike Hrvatske

Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine, br. 19/91., 83/92., 94/93., 2/94., 9/95)

Članak 45a.

U POSTUPKU KONTROLE PROVOĐENJA PRETVORBE DRUŠTVENOG PODUZEĆA HRVATSKI FOND ZA PRIVATIZACIJU MOŽE PONIŠTITI POSTUPOVNE RADNJE, A NE RADNJE KOJE ISPUNJAVAJU UGOVORNE OBVEZE.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-614/1996 od 17. rujna 1998.)

“Temeljem odredbe članka 45a. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća Hrvatski fond za privatizaciju ovlašten je kontrolirati provođenje pretvorbe nakon izdavanja suglasnosti iz članka 12. toga zakona odnosno nakon izdavanja potvrde iz članka 13. Ako se kontrolom utvrdi da se pretvorba obavlja protivno izdanoj suglasnosti i odredbama toga zakona, Hrvatski fond za privatizaciju zaustavit će daljnji postupak, poništiti provedene radnje koje su suprotne zakonu i izdatoj suglasnosti i utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti.

Ako poduzeće ne postupi prema nalogu Hrvatskog fonda za privatizaciju i ne otkloni ukazane nepravilnosti, Fond će poništiti rješenje o izdanoj suglasnosti. U tom slučaju, ako se ne otklone nepravilnosti, odluku o pretvorbi donosi Hrvatski fond za privatizaciju, dakle pretvorbu provodi Fond.

Poništenje radnji u postupku pretvorbe može se odnositi na postupovne radnje i posljedice tih postupovnih radnji, ali ne na ispunjenje ugovorne obveze.

Iz citirane odredbe Zakona vidljiva je i dimenzija ovlaštenja Hrvatskog fonda za privatizaciju u slučaju kad utvrdi da se pretvorba društvenog poduzeća, dakle društvenog kapitala, ne provodi sukladno suglasnosti na odluku i program pretvorbe koja je prezentirana prilikom autonomnog određivanja načina pretvorbe društvenog poduzeća na koje dokumente je Fond dao suglasnost.

Ako je u postupku kontrole tuženo tijelo zaključilo da se pretvorba provodi protivno izdanoj suglasnosti, tj. u konkretnom slučaju da se dionice otplaćuju sredstvima društvenog poduzeća u pretvorbi, tada je bilo ovlašteno postupiti u skladu s citiranom odredbom Zakona. Međutim, nije moglo poništiti uplate za kupnju dionica, i to pojedinih dioničara, koji su u postupku pretvorbe upisali dionice i sklopili odgovarajuće ugovore te uplatili ugovorom određene svote, što je čin izvršenja ugovora i ne može kao takav biti predmetom poništenja i jedne od ugovornih strana."

ZAKON O OBRTU (Narodne novine, br. 77/93., 82/96., 90/96.)

Članak 11.

SUVLASNICI POSLOVNOG PROSTORA U KOJEM JE DOPUŠTENO OBAVLJANJE DJELATNOSTI IMAJU STATUS STRANKE U POSTUPKU IZDAVANJA OBRTNICE.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-7762/1996 od 28. listopada 1998.)

"Rješenjem tijela prvog stupnja od 12. siječnja 1996. D. M. upisan je u obrtni registar tijela prvog stupnja pod rednim brojem 388. 12. siječnja 1996. (točka 1. dispozitiva). Točkom 2. dispozitiva rješenja određeno je da je djelatnost obrta zdravstvena briga i kontrola djelatnosti za kućne ljubimce. Točkom 3. dispozitiva rješenja određeno je da je sjedište obrta u Z., B. 91. Točkom 4. dispozitiva rješenja određeno je da će obrt poslovati pod tvrtkom: 'Veterinarska ambulanta M.', Z., B. 91.

Odredbom članka 11. stavka 1. Zakona o obrtu ('Narodne novine', broj 77/93., 82/96., 90/96.) propisano je da će nadležni županijski ured, tj. ured

Grada Zagreba, izdati obrtnicu fizičkoj osobi koja ispunjava uvjete iz članka 3. točke 1., 2., 3. i 4. i članka 4. i 5. ovog zakona.

Stavkom 2. citiranog članka 11. propisano je da tijelo iz stavka 1. ovog članka prema službenoj dužnosti pribavlja dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 3. stavka 1. točke 1., 2. i 4. ovog zakona.

Odredbom članka 3. Zakona o obrtu propisano je da fizička osoba može obavljati obrt ako ispunjava uvjete iz točke 1. da je državljanin Republike Hrvatske, točke 2. da je punoljetna i da nije djelomično ili potpuno lišena poslovne sposobnosti, točke 3. da udovoljava općim zdravstvenim uvjetima i posebnim zdravstvenim uvjetima ako je to propisano zakonom, točke 4. da joj pravomoćnom sudskom presudom ili rješenjem o prekršaju nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja obrta dok ta mjera traje.

Odredbom članka 3. stavka 1. točke 5. propisano je da fizička osoba može obavljati obrt ako ima pravo korištenja prostorom ako je to potrebno za obavljanje obrta.

Tužitelj u tužbi navodi da je suvlasnik poslovnog prostora u kojem se dopušta obavljanje djelatnosti D. M.

Spisu prileži izvadak iz zemljišne knjige zemljišnoknjižnog odjela Općinskog suda Z. od 16. listopada 1995. iz kojeg proizlazi da je obiteljska stambena zgrada u Z., B. broj 91, sagrađena na kat. čest. 7800/22, uknjiženo pravo vlasništva u korist D. M. i N. Z., svaki u 57/144 dijela.

Iz odredbe članka 11. stavka 1. Zakona o obrtu proizlazi da za izdavanje obrtnice fizičkoj osobi nije potrebno ispunjavati uvjete iz članka 3. stavka 1. točke 5., tj. pravo korištenja prostorom ako je to potrebno za obavljanje obrta.

Međutim, rješenjem tijela prvog stupnja od 12. siječnja 1996., i to točkom 3. dispozitiva, određeno je da će sjedište obrta biti u Z., B. 91.

Kako je sjedište obrta određeno u objektu koji je u suvlasništvu i tužitelja, prema shvaćanju Suda, u postupku odobrenja za obavljanje djelatnosti ne može se uskratiti pravo sudjelovanja svih suvlasnika u postupku."

Zakon o prestanku važenja Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom (Narodne novine, br. 101/98.)

Članak 2.

NAKON STUPANJA NA SNAGU ZAKONA O PRESTANKU VAŽENJA ZAKONA O PRIVREMENOM PREUZIMANJU I UPRAVLJANJU ODREĐENOM IMOVINOM NEMA VIŠE MOGUĆNOSTI VOĐENJA UPRAVNOG SPORA U PREDMETIMA KOJI SE ODOSE NA POSTUPKE U SVEZI S PRIVREMENIM KORIŠTENJEM, UPRAVLJANJEM I NADZOROM IMOVINE FIZIČKIH OSOBA ODREĐENIH ZAKONOM O PRIVREMENOM PREUZIMANJU I UPRAVLJANJU ODREĐENOM IMOVINOM. SVI SPORNI ODNOSI GLEDE TE IMOVINE MOGU SE NAKON 5. KOLOVOZA 1998. GODINE RJEŠAVATI SAMO PRI NADLEŽNOM OPĆINSKOM SUDU. (Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-4896/1997 od 26. studenoga 1998.)

"Osporenim rješenjem tužene Komisije u točki I. određeno je da A. M., Č., D. i S. iz B. L. prestaje pravo privremenog korištenja stambenog objekta u D., V. 33., vlasništvo S. V., dok je u točki II. izreke toga rješenja određeno da su osobe iz točke I. izreke obvezne predmetni objekt ustupiti A. V., supruzi vlasnika, u roku 30 dana od dana primitka rješenja, a u točki III. izreke istoga rješenja određeno je da osobama iz točke I. izreke ovog rješenja tužena Komisija neće osigurati drugi privremeni smještaj, jer isti nemaju pravnog temelja za to.

Razmatrajući tužbu tužitelja protiv uvodno citiranog rješenja ovaj sud je našao da više uopće nije nadležan za postupanje u predmetnoj stvari.

Naime, osporeno rješenje doneseno je primjenom odredaba tada važećeg Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom ('Narodne novine', broj 73/95. i 7/96.). Kao što je iz uvoda osporenog rješenja vidljivo, rješenje je doneseno pozivom na odredbu članka 10. citiranog Zakona, kojom je bilo propisano da Komisija za privremeno preuzimanje i korištenje imovine može ukinuti rješenje o davanju određene imovine na privremeno korištenje, ako osoba ili osobe kojima je imovina data u posjed i na korištenje imovinom ne upravlja s pažnjom dobra gospodara ili stekne

mogućnost povratka i korištenja vlastite imovine, ili s imovinom postupa suprotno odredbama ovoga zakona. U članku 13. istog zakona bilo je propisano da će se osobama koje posjeduju i koriste imovinu protivno odredbama citiranog zakona oduzeti posjed rješenjem Komisije za privremeno preuzimanje i korištenje imovine, premda je u istom članku bilo propisano da protiv rješenja Komisije nije dopuštena žalba, ali se može voditi upravni spor.

Kao što je iz osporenog rješenja vidljivo, tužiteljima je tim rješenjem utvrđen prestanak prava privremenog korištenja stambenog objekta u D., V. 33., zato što majka tužitelja Č. A. ima u vlasništvu na području D. dvije kuće. Dakle, u konkretnom se slučaju zapravo radilo o primjeni odredaba već citiranog članka 10. i 13. prije navedenog Zakona, pa je prilikom donošenja osporenog rješenja prema ocjeni ovog suda data pravilna uputa o pravnom lijeku, prema već citiranoj odredbi članka 13. navedenog Zakona.

Međutim, 5. kolovoza 1998. godine stupio je na snagu Zakon o prestanku važenja Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom. Stupanjem na snagu toga zakona otpala je mogućnost vođenja upravnog spora u svim predmetima koji se odnose na postupke u svezi s privremenim korištenjem, upravljanjem i nadzorom imovine fizičkih osoba određenih Zakonom o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom. Svi sporni odnosi glede te imovinu mogu se nakon 5. kolovoza 1998. godine prema mišljenju ovog suda razrješavati samo pri nadležnom općinskom sudu."

*Privedila: Mira Štern**

* Mira Štern, dipl. pravica, sutkinja Upravnog suda Republike Hrvatske